

اولسي ادب

فولکلور دانگلیسی ژبی کلمه ده چي (فولک) دوگړي، خلگ، اولس او (لور) دپوهه، زده کړي معنا لري چي په دې صورت د (فولکلور) معنا اولسي پوهه ده دا اولسي پوهي لمن بېخي پراخه ده چي دا اولس دودونه، عادتونه، طب، دکورجوړولو، کرنې، پوښاک خصوصيات، کيسې، سندري او نورو کې شامل دی.

کله کله دا اولسي ادب څخه مطلب يوازي د اولس ادب هم وي چي د خلکو ادب، اولسي ادب، شفاهي ادب، اوفولکلوريک ادب او خپله د فولکلور په نامه هم يادېږي.

اولسي ادب د ټولني دادب هغه برخه ده چي دخلکو پر ژبه جاري، له يوې خلې نه بلي ته انتقال شوې او لومړی جوړونکی يې معلوم نه وي او نه دهغه په باب څوک فکر کوي، که مور يوه لنډۍ يا متل واورو دهغه دلومړي جوړوونکي فکر له مور سره نه پيدا کېږي څوکه يو چار بېته يا غزل واورو نوپه پای کې يې د جوړوونکي نوم نه وي پوښتنه راسره پيدا کېږي چي جوړوونکی به يې څوک وي؟ ځکه چي لومړی ديوې ټولني گډ مال دی او دويم د يوه شاعر.

د فولکلور لغوي او اصطلاحي معنا:

ترټولو لمخه به د فولکلور لغوي او اصطلاحي معنا باندې رڼا اچول چې دا توری څنگه جوړ شو د او په لومړي ځل د کوم لیکوال لخوا وویل شو.

د فولکلور (folklore) اصطلاح په لومړي ځل د پاره انگلیسي پوهه تامس (W.J.Thoms) له خوا په کال (۱۸۴۶) عیسوي کښې استعمال شوه. ده په یوه لیک کښې چې د (Ambrose Merton) په مستعار نامه یې لیکلی ؤ، د لومړي ځل د پاره د فولکلور کلمه استعمال کړه. ده د فولکلور اصطلاح د هغو دودونو، خرافاتو، متلونو، سندرو، کیسو او نورو عنعناتو د پاره استعمال کړه چې په انگلستان کښې له ځنډونو (پخوانو) وختونو څخه په میراث پاتې شوی وو. د فولکلور اصطلاح ډیر ژر نورو اروپایي ژبو ته لاره وموندله او د څېړني ډگر یې نور هم پراخ شو.

د نولسمې پېړۍ له نیمايي نه وروسته لومړی په انگلستان او بیا د امریکې په متحدو ایالتونو، جرمني، فرانسې، اسپانیا، اسکنډیناوي هیوادونو رومانې، ترکیې او نورو هیوادو کښې یو په بل پسې د فولکلور د څېړني موسیسي جوړې شوي دغو موسیسو په اصولي او سیستماتیک ډول فولکلوري موضوعګاني څېړلې او یو زیات

شمېر آثار يې خپاره کړل. زموږ په گران هیواد کېنې (۱۳۵۲)، کال کېنې د (فولکلور ټولنه) تاسیس شوه او د فولکلور د مجلې تر څنګ يې ځینې کتابونه هم چاپ کړل.